

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Uppfattningar om manliga och kvinnliga
offer för partnervåld i ett studenturval:
Likheter och skillnader.

Karl Helmer
Handledare: Susanne Strand
Examensarbete 15 hp
Avdelningen för samhällsvetenskap
Mittuniversitetet

Uppfattningar om manliga och kvinnliga offer för partnervåld i ett studenturval: Likheter och skillnader.

Karl Helmer

Bakgrund: Varje år faller många män och kvinnor offer för partnervåld. Trots deras delade status som offer så har forskning funnit att våld mot manliga offer ses som mindre allvarligt och mer accepterat än våld mot kvinnliga offer. Föreliggande studie hade som syfte att undersöka och beskriva skillnader i uppfattningar mellan män och kvinnor avseende partnervåld mot manliga och kvinnliga offer, och är till författarens vetskap den första svenska studien att göra detta. **Metod:** Data inhämtades via enkät från 118 universitetsstudenter (61 män & 57 kvinnor). Tre former av uppfattningar undersöktes; acceptans för att någon utövar våld mot, eller att någon utsätts för, våld av sin partner samt uppfattningen om var gränsen går för våld i en relation. **Resultat:** Män hade högre acceptans för partnervåld mot både kvinnor och män och både kvinnor och män hade högre acceptans för partnervåld mot män. Män hade högre acceptans för att någon utsätter en man för våld och kvinnor högre acceptans för att en man utsätts för våld. Både män och kvinnor såg det som mer acceptabelt att någon slår sin pojkvän än sin flickvän. **Slutsats:** Män har en mer accepterande syn på partnervåld, särskilt när det riktas mot andra män. Detta kopplas till en uppfattning om män som starka och tåliga för våld, med ursprung i rådande mansideal. Implikationer av denna uppfattning diskuteras.

Nyckelord: partnervåld, uppfattningar, könsskillnader,

1. BAKGRUND	1
1.1 PREVALENS	1
1.2 VÅLDETS NATUR	2
1.2.1 <i>Skilnader i kvinnors och mäns utövande av partnervåld</i>	2
1.3 NORMALISERINGSPROCESSEN	3
1.4 UPPFATTNINGAR OM KVINNORS RESPEKTIVE MÄNS VÅLD	4
1.5 HEGEMONISK MASKULINITET	7
1.5.1 <i>Liberalfeminism</i>	7
2. PROBLEMFÖRMULERING	8
2.1 SYFTE.....	8
2.2 FRÅGESTÄLLNINGAR.....	8
3. METOD.....	8
3.1 DESIGN	8
3.2 URVAL	8
3.3 DATAINSAMLING OCH PROCEDUR.....	9
3.4 ENKÄTEN	9
3.4.1 <i>Case</i>	9
3.4.2 <i>Frågeformulär och mått</i>	10
3.5 ANALYS	11
3.6 ETISKA ÖVERVÄGNINGAR	12
4. RESULTAT.....	12
4.1 DESKRIPTIVT.....	12
4.2 UPPFATTNINGAR OM VÅLD	14
4.3 UPPFATTNINGAR OM VÅLD MOT ETT KVINNLIGT OFFER AV EN MANLIG GÄRNINGSPERSON	15
4.4 UPPFATTNINGAR OM VÅLD MOT ETT MANLIGT OFFER AV EN KVINNLIG GÄRNINGSPERSON	16
4.5 UPPFATTNINGAR OM VÅLD BEROENDE PÅ OFFRETS KÖN	16
4.6 SKILLNADER MELLAN UTBILDNINGAR	17
4.7 FRÅGA #19.....	17
4.8 TOTALINDEX	18
5.0 DISKUSSION	19
5.1 METODDISKUSSION	21
5.2 SLUTSATS.....	23
6.0 REFERENSLISTA.....	23
7.0 BILAGOR.....	27
7.1 BILAGA 1. ENKÄTEN I MANLIGT OCH KVINNLIGT UTFÖRANDE	27
7.2 BILAGA 2. SAMTLIGA NAMNKOMBINATIONER.....	33

1. Bakgrund

Evelina, 23 år:

Han slog mig nästan aldrig, det behövdes liksom inte. Men han var elak, kontrollerande och jag fick inte göra någonting utan att han skulle veta det först. Även om jag gjorde allt som han ville ha det, så kunde han alltid hitta någonting som var fel. Mitt fel.

Texter som denna ses ofta i dags- och kvällspressen, historier om våldsutsatta kvinnor och vad de har varit med om. Men tänk om det vore tvärt om? Tänk om det vore Daniel, 23 år och inte Evelina som en dag berättade om sin tid som offer för partnervåld? Hur hade vi reagerat då?

Daniel, 23 år:

Hon slog mig nästan aldrig, det behövdes liksom inte. Men hon var elak, kontrollerande och jag fick inte göra någonting utan att hon skulle veta det först. Även om jag gjorde allt som hon ville ha det, så kunde hon alltid hitta någonting som var fel. Mitt fel.

1.1 Prevalens

Heise och Gracia-Moreno förklarar i Världshälsoorganisationens (WHO) rapport av världshälsan (2002), att partnervåld är något som förekommer i alla världens länder. Både män och kvinnor rapporteras som drabbade, i åldrar som innefattar både barn och betydligt äldre människor. Många studier fokuserar endast på kvinnor som offer för partnervåld (Henning & Renauer, 2005). Lundgren, Heimer, Westerstrad och Kalliokoski (2001), Clark och DuMont (2003) och Thompson et al. (2006) undersökte alla hur vanligt det var för kvinnor att vara utsatt för partnervåld, och fann att ungefär en tredjedel av alla tillfrågade kvinnor hade varit utsatta. Coker et al. (2002) fann resultat att 28% av tillfrågade kvinnor och 22% av tillfrågade män hade upplevt partnervåld. Black et al. (2010) rapporterar i National Intimate Partner and Sexual Violence Survey att 36% av tillfrågade kvinnor och 28% av tillfrågade män hade upplevt partnervåld. En Kanadensisk befolkningsundersökning (Canadian Centre for Justice Statistics [CCJS], 2005) gav resultatet att 7% av kvinnorna och 6% av männen tillfrågade hade utsatts för våld av en nuvarande eller tidigare partner. En undersökning (Eaton, Davis, Barrios, Brener & Noonan, 2007) bland ungdomar i nionde till tolfte klass i USA (motsvarande svenska gymnasiet) gav resultatet att 8,8% av flickor och 8,6% av pojkar hade upplevt fysiskt våld i en relation. Svensk kriminalstatistik (Brottsförebyggande Rådet [Brå], 2013) vittnar om en kraftig snedfördelning inom partnervåld förövat i Sverige. Under 2011 anmäldes 2471 män för grov kvinnofridskränkning, vilket i stort sett är synonymt med partnervåld. Samma år misstänktes 784 män för samma brott. 153 fall av grov fridskränkning mot män anmäldes under 2011, och 27 kvinnor misstänktes för grov fridskränkning mot en man.

Andra studier ger en annan bild av hur fördelningen av förövare ser ut, i Chan (2011) rapporterades att fördelningen av män och kvinnor vad gäller rollen som förövare av partnervåld var jämlik. I en stor självrapporteringsundersökning om våld mellan partners fann författaren att den absolut vanligaste formen av våldsutövande i en relation var ömsesidigt fysiskt våld (68%), följt av ensidigt våld från kvinnor (21%) och minst vanligt var ensidigt våld från män (9,9%) (Strauss, 2008, se även: Cercone, Beach & Arias, 2005; Chang, Shen & Takeuchi, 2009; Dutton, Corvo & Hamel, 2009).

1.2 Våldets natur

Khalifeh, Hargreaves, Howard & Birdthistle (2013) har satt samman hög förekomst av partnervåld med bland annat låg utbildning, låg inkomst och missbruk. Den svenska omfångsundersökningen Slagen Dam (Lundgren et al., 2001) varnar dock för föreställningen att partnervåld är något som endast händer socialt marginaliserade grupper i samhället, utan är något som sker på samtliga nivåer i samhället.

Socialstyrelsen definierar partnervåld, eller våld i nära relation, som av fysisk, sexuell eller psykisk art, men poängterar att det "kan vara allt från subtila handlingar till grova brott" (Socialstyrelsen, 2013). Kropp, Hart och Belfrage (2005) definierar våldet som "faktiskt, försök till eller hot om våld mot en nuvarande eller tidigare partner". Kelly (1999) föreslår en definition som innefattar antingen sexuellt, emotionellt, fysiskt, ekonomiskt (att tillbakahålla eller hejdlöst spendera gemensamma pengar) eller psykiskt maktmissbruk i syfte att kontrollera sin nuvarande eller tidigare partner. Att definiera partnervåld är således problematiskt och det erkänns vid flera tillfällen i den vetenskapliga litteraturen att en sammanhållen definition av partnervåld, just på grund av dess föränderliga natur, är väldigt svår att formulera. I denna studie kommer dock partnervåld att definieras enligt Kelly (1999) som sexuellt, emotionellt, fysiskt, ekonomiskt eller psykologiskt våld, och som försök till eller hot om sådant våld, i enlighet med Kropp et al. (2005).

1.2.1 Skillnader i kvinnors och mäns utövande av partnervåld

Bragg (2003) beskriver det våld som män utövar mot kvinnor som att ofta vara av fysisk, sexuell eller ekonomisk art, samtidigt har kvinnor funnits begå verbalt och psykologiskt våld i större utsträckning (Williams, Ghandour & Kub, 2008). Getdomesticviolencehelp.com är en internetsida skapad för att öka kunskapen och förståelsen för partnervåld och beskriver hur kvinnors våld mot män liknar det som kvinnor utsätts för, men karaktäriseras ofta som verbal och psykologisk misshandel för att förlöjliga och nedvärdera mannen ("Domestic Violence Against Men", 2013). Morse (1995) fann att kvinnor var generellt mer rädda för att bli skadade i våldsamt konfrontation med sin partner än män var (30% resp. 14%), och Archer (2000) fann kvinnor överrepresenterade bland de skadade i sin undersökning (62% av de skadade var kvinnor). Ytterligare en studie fastslog att 44% av kvinnor och 18% av män uppgav att de hade blivit skadade av det våld de upplevt, samt att 21% av kvinnorna och 11% av männen hade blivit utsatta för våld mer än tio gånger (CCJS, 2005). En mängd studier har dock funnit att kvinnor förefaller lika eller mer benägna att använda våld i en relation än

män: Archer (2000, 2002) finner i två undersökningar att kvinnor är mer troliga att bitas, slå med öppen hand, slå med knuten hand, slå med ett med ett tillhygge eller föremål samt att kasta någonting på sin partner än män. När urvalsgrupper jämfördes i Archer (2002) var kvinnor i yngre ålder (19-22 år) mer troliga att bita, slå med öppen hand, knuten hand eller kasta någonting jämfört med äldre kvinnor (23-37 år). Män å andra sidan var mer troliga att ”spöa upp” (*Beat up*, egen övers.) och att ta stryptag eller faktiskt försöka strypa kvinnan, något som även har framkommit i andra studier (McLeod, 1984; Swan & Snow, 2002). Busch och Rosenberg (2004) fann en studie av män och kvinnor i behandlingsprogram för förövare av partnervåld att de skador som offer ådrog sig genom våldet inte skilde sig mellan manliga och kvinnliga offer, men att hur förövarna orsakade dessa skador gjorde det: män var mer benägna att använda endast sin kropp (strypa och slå) och kvinnor använde i högre utsträckning något tillhygge eller ett vapen. Hines och Douglas (2009) rapporterar liknande resultat, och fann att män i större omfattning skall ha hotat, knuffats, släpat, strypt eller dragit i sin partners hår, och att kvinnor i större omfattning skall ha bitit eller kastat någonting på sin partner samt slagit med ett tillhygge eller använt ett vapen.

Winstok och Strauss (2011) fann även att kvinnor i högre utsträckning uppgav att de skulle besvara en verbal eller fysisk provokation med ett aggressivt beteende än vad män gjorde, och Archer (2000) fann att kvinnor var lika troliga som män att ta initiativ till en konflikt med sin partner. Storey och Strand (2012) rapporterar att kvinnor gripna för partnervåld fick lägre poäng på SARA:SV än män som grips för samma brott och att relationsproblem (82%), missbruk (26%), och psykisk ohälsa (23%) var vanligt bland de kvinnliga förövarna. En annan studie kunde även rapportera om att förekomsten av personlighetsstörningar var högre hos kvinnliga förövare (50%) än hos manliga (25%) (Simmons, Lehmann, Cobb & Fowler, 2006).

En undersökning av Henning, Jones och Holford (2005) visade att kvinnor och män som hade förövat våld mot sin partner beskyllde sig själva för sina handlingar i samma utsträckning men att kvinnliga förövare skuldbelade offret i större utsträckning än manliga. Mer specifikt angav fler kvinnor än män att en våldshandling hade skett på grund av att partnern inte var hängiven förhållandet (50% resp. 37%), att partnern var otrogen (46% mot 31%) och att partnern var osäker i intima relationer (54% resp. 40%).

1.3 Normaliseringsprocessen

Våldets normaliseringsprocess är ett koncept som introducerades av Lundgren (1992) och beskriver en process genom vilken våld kan introduceras, normaliseras och till slut bli en i det närmaste accepterad del av en parrelation. Lundgren exemplifierar denna utifrån ett scenario med en man som misshandlar en kvinna, men normaliseringsprocessen är inte på något sätt könsspecifik utan kan tillämpas även på fall där våldsverkaren är en kvinna och offret är en man. Processen visar hur den ena partnerns svartsjuka och lätt kontrollerande beteende bortförklaras av den utsatte och överglänses av den bekräftelse som uppmärksamheten och känslan av vara utvald ger. När de negativa sidorna hos personen börjar bli för uppenbara balanseras de ofta igen av en romantisk och kärleksfull gest, exempelvis en gåva eller en gemensam resa. Genom ett upprepat och eskalerat alternerat

användande av dessa två beteenden, en växling mellan våld och värme flyttas ständigt gränserna för vad som kan accepteras i en relation framåt, i praktiken liknande hur Walker (1979) beskriver våldets cykliska natur.

1.4 Uppfattningar om kvinnors respektive mäns våld

Könsskillnaderna i antalet dömda och misstänkta för partnervåld (se: Brå, 2013) och hur många kvinnor och män som faktiskt medger att de har varit våldsamma mot sin partner (Strauss, 2008, Cercone et al., 2005; Chang et al., 2009; Dutton et al., 2009) väcker frågor om vilka uppfattningar som finns om våld som förövat av män och kvinnor, ses våldet på samma sätt?

Studier som behandlar uppfattningar om partnervåld undersöker ofta också attityder kring partnervåld. Enligt Nationalencyklopedin (2013) är en uppfattning ett ”personligt sätt att betrakta och bedöma någonting”. En attityd däremot definieras som en ”varaktig inställning som har byggts upp genom erfarenheter och kommer till uttryck i att man är för eller emot något” (Nationalencyklopedin, 2013). Det är med dessa betydelser som de båda termerna används. Föreliggande studie använder sig huvudsakligen av termen uppfattning¹, med ovanstående definition. Ordet attityd används dock under litteraturöversikten när resultat från andra studier, som har undersökt attityder, refereras till.

Människors uppfattningar om mäns våld mot kvinnor varierar kraftigt världen över, och i största delen av västvärlden så ses detta som något helt oacceptabelt. Gracia och Herrero (2006) visar i en studie berörande 15 länder i Europa hur synen på våld mot kvinnor är betydligt mindre tillåtande. I studien ansåg 97% av alla tillfrågade män och kvinnor att partnervåld riktat mot kvinnor var oacceptabelt, varav 60% ansåg det vara ”Oacceptabelt i alla situationer och alltid straffbart”, och 37% ansåg det vara ”Oacceptabelt i alla situationer och inte alltid straffbart” (Gracia & Herrero, 2006, sid 125). I andra delar av världen råder andra uppfattningar om detta. I exempelvis Irak, så är enligt strafflagstiftningen (The Penal Code, 1969, s.11) användandet av våld mot den egna hustrun i ”uppfostande syfte” en laglig rätt för en man, och därför undantaget straff.

Enligt Unicef (”Attitudes towards wife-beating”, 2013) så anser många kvinnor i vissa länder att män har rätt att slå sin fru eller partner under vissa omständigheter. Statistiken som omfattar kvinnor mellan 15 och 49 år finner att 75% av kvinnor i Gambia, 68% av kvinnor i Etiopien 70% av kvinnor i Uzbekistan, 59% av kvinnor i Irak och 90% av tillfrågade kvinnor i Afghanistan och Jordan delade denna uppfattning. Om denna attityd även innefattar kvinnors rätt att bruka våld mot en man framgår dock inte.

Kvinnors våld mot män har inte varit föremål för samma form av undersökningar, men det finns ett antal studier som vittnar om att vi inte ser på detta våld på riktigt samma sätt (Bethke & DeJoy, 1993; Edelen, McCaffery, Marshall & Jaycox, 2009; Feather, 1996; Harris & Cook, 1994; Hilton, Harris & Rice, 2003; Robertsson & Murachver, 2009;

¹ Ordet acceptans används också i föreliggande studie, i sammanhang som ”X hade högre acceptans för...” och skall då förstås som att betyda ”mer tillåtande uppfattning”.

Sorenson & Taylor, 2005). Ett vanligt sätt att undersöka attityder till och uppfattningar om utövandet av partnervåld och vad som påverkar dessa är att presentera ett urval av potentiella respondenter med fiktiva eller äkta scenarion föreställande partnervåld (se: Hilton et al., 2003). Genom manipulation av variabler såsom kön hos offer och förövare, våldets natur och situationen i vilken det sker, härleds sedan eventuella skillnader i attityder och uppfattningar (se: Hilton et al., 2003).

Flera studier av detta slag genomfördes på 1990-talet (Bethke & DeJoy, 1993; Feather, 1996; Harris & Cook, 1994) och fann då uppseendeväckande skillnader i uppfattningar om och attityder till partnervåld som förövat av män och kvinnor. Kvinnor sågs som mer sympatiska än män, något som gällde både för rollen som offer (Harris & Cook, 1994) och förövare (Harris & Cook, 1994; Feather, 1996). En kvinna ombads oftare att avsluta förhållandet och ansågs som mindre trolig att ha använt våld mot en tidigare partner än en man (Harris & Cook, 1994). Respondenter uppgav att de skulle vara mindre benägna att tillkalla polis om de bevittnade eller blev medvetna om ett par som bråkade eller slogs om den aktuella gärningspersonen var en kvinna (Bethke & DeJoy, 1993), att kvinnliga gärningspersoner mer sällan ansågs förtjäna ett fängelsestraff (Feather, 1996; Harris & Cook, 1994) samt att själva våldshändelsen sågs som generellt mindre allvarlig om gärningspersonen var en kvinna (Bethke & DeJoy, 1993). Typen av förhållande som offer och förövare hade påverkade hur våldet uppfattades: ett längre förhållande innebar en mer tillåtande uppfattning om våld (Bethke & DeJoy, 1993). Att ha utsatt eller varit utsatt för partnervåld sattes också samman med en mer tillåtande uppfattning om våld (Bethke & DeJoy, 1993).

Robertsson och Murachver (2009) rapporterar i en mer samtida intervjustudie liknande resultat. I denna studie fann författarna att mäns och kvinnors syn på partnervåld var väldigt lika varandra, men att kvinnligt våld mot män sågs som mindre allvarligt och mer accepterat. 95% av hela urvalet (n=162) var emot det våld som män utövar, 78% var emot det våld som kvinnor utövar. Signifikanta skillnader mellan män och kvinnor fanns för det våld som kvinnor utövar, där 85% av kvinnorna uppgav att de var emot att en kvinna slog en man; detta jämfört med män, där 70% uppgav att de var emot att en kvinna slog en man. 74% av kvinnorna instämde i att en man inte förtjänar att bli slagen, samma siffra för männen var 55%. Män hade således en mer tillåtande uppfattning om misshandel av en man än kvinnor hade. Respondenterna uttryckte mindre medkänsla för en våldsutsatt man och när de tillfrågades om män ibland förtjänade att bli slagna så var det signifikant vanligare att de skrattade, något som i princip inte alls hände om frågan gällde om kvinnor ibland förtjänade att bli slagna. När respondenterna tillfrågades om anledningar till varför män och kvinnor använder partnervåld så var självförsvar en vanlig anledning för kvinnor men nämndes aldrig som en anledning för män att använda våld.

Sorenson och Taylor publicerade 2005 en artikel med ett liknande upplägg, ett fiktivt scenario med antingen en man eller kvinna som antingen gärningsperson eller offer för partnervåld. I studien rapporterades en mängd signifikanta skillnader. Respondenterna ansåg i mindre utsträckning att en våldshandling var fel, var olaglig eller borde vara olaglig om den beskrevs som förövat av en kvinna mot en man än av en man mot en

kvinnor. Ytterligare uppfattningar kunde även utläsas av undersökningen: färre respondenter ansåg att en kvinnlig gärningsperson borde gripas för handlingen och ansåg mer sällan att ett besöksförbud var motiverat för en kvinnlig gärningsperson. Preventiva åtgärder för våld, såsom att minska en förövares tillgång till vapen genom att konfiskera dessa och att tillkalla (motsvarande) Socialtjänst, ansågs också av respondenterna som mindre nödvändig om gärningspersonen var en kvinna.

Edelen et al. (2009) presenterar i en studie tonåringars (13-15 år) attityder till partnervåld och skillnader i dessa. Författarna fann att pojkar generellt hade en mer tillåtande attityd till partnervåld än flickor, och en mer tillåtande attityd till partnervåld riktat mot pojkar än mot flickor. För hela urvalet (n=2575, 51% flickor) var acceptansen högre för att en pojke blev slagen av en flicka än tvärt om. När det gällde våld mot flickor så ansåg flickor att det var mer acceptabelt att en pojke slog en flicka om flickan hade slagit först, en uppfattning som inte delades av pojkar. I denna undersökning försökte författarna kontrollera om det fanns differentierande funktioner hos svarsalternativen, om exempelvis handlingen att "slå" betydde olika saker för pojkar och flickor. Trots att en viss nivå av differentierande funktion kunde konstateras (handlingar värderades olika av pojkar och flickor) så fanns det överlag en mer accepterande attityd till våld mot pojkar än mot flickor; hos både pojkar och flickor.

Hilton et al. (2003) rapporterade liknande skillnader i uppfattning hos ett urval av 212 ungdomar i åldrarna 15 till 20 år. Respondenterna fick ta del av ett fiktivt scenario föreställande partnervåld och sedan ta ställning till hur allvarligt de ansåg våldet att vara. Oavsett form av våld (med eller utan sexuella inslag), så fann författarna att respondenterna såg våld som allvarligare om det utövades av en man mot en kvinna. För våld med sexuella inslag var denna skillnad ännu större. Dessa uppfattningar delades av både män och kvinnor. Att själv ha förövat partnervåld medförde en mer tillåtande uppfattning.

Attityder till manliga offer inom sjukvården kan utläsas av Coker et al. (2002), där författarna nämner att det kan vara svårt att utreda om en man är utsatt för våld om han kommer till sjukhuset och söker vård (då han mycket väl kan vara förövaren), och varnar sjukhuspersonal för att i förtid beteckna en man som ett offer. En potentiell kontrast till detta återfanns hos poliser av Gover, Pudrzynska Paul och Dodge (2011), där 80,6% av tillfrågade poliser var av uppfattningen att både män och kvinnor är lika troliga att vara förövare för partnervåld.

Litteraturen vittnar således om en märkbar skillnad i hur partnervåld uppfattas beroende på vem det riktas mot och vem som utövar det, där kvinnligt våld ses som mindre allvarligt (Bethke & DeJoy, 1993; Edelen et al., 2009; Feather, 1996; Harris & Cook, 1994; Hilton et al., 2003; Robertsson & Murachver, 2009; Sorenson & Taylor, 2005), mer accepterat (Bethke & DeJoy, 1993; Edelen et al., 2009; Hilton et al., 2003; Robertsson & Murachver, 2009; Sorenson & Taylor, 2005), samt att manliga offer ses som mindre förtjänta av sympati och hjälp från samhället (Harris & Cook, 1994; Robertsson & Murachver, 2009). Denna uppfattning förefaller delas av både män och kvinnor (Edelen et al., 2009; Feather, 1996; Hilton et al., 2003; Robertsson & Murachver, 2009), och är tydligare hos män än hos kvinnor (Edelen et al., 2009; Hilton et al., 2003; Robertsson &

Murachver, 2009). En mer tillåtande uppfattning om partnervåld har satts samman med både att ha utsatt någon (Bethke & DeJoy, 1993; Edelen et al., 2009; Hilton et al., 2003; Robertsson & Murachver, 2009) och att själv ha blivit utsatt (Bethke & DeJoy, 1993; Robertsson & Murachver, 2009).

1.5 Hegemonisk maskulinitet

Connell (2005), i sitt resonerande kring sitt egenformulerade koncept om hegemonisk maskulinitet, beskriver detta som att vara inte bara en form eller idealbild av maskulinitet, utan en än mer omfattande uppfattning av vad som är manligt. Hegemonisk maskulinitet förstås som det mönster (av handlingar och roller) genom vilket mäns dominans över kvinnor legitimeras och tillåts att fortsätta. Hegemonisk maskulinitet är avskild från andra underordnade maskuliniteter, som då ses som mindre manliga helt enkelt. Den hegemoniska maskuliniteten är inte statistiskt normal på något sätt, väldigt få män innehar samtliga egenskaper som attribueras den, men är trots detta normativ. Den förkroppsligar det för tillfället mest hyllade sättet att vara man på och kräver att alla andra män förhåller sig till den eller annars riskera att betraktas som mindre manliga och därmed bli underordnade. Exempel på detta har varit män med omanliga arbeten (frisör, sminkör etc.) eller homosexuella män. Connell (2005) beskriver den rådande hegemonin som innefattade många manliga attribut från romantiserade källor, såsom fysisk styrka, självständighet, tålighet och ekonomiska tillgångar; sexuell erövring och erfarenhet.

Connell (2005) förklarar också att en del i den hegemoniska maskulinitetens natur är att den är föränderlig. Idealbilden av en man har haft flera mer eller mindre uttalade inklusion- och exklusionskriterier genom tiderna, och förändringar i dessa ändrar uppfattningen om hur idealmannen bör vara och tvingar därmed män att förhålla sig till detta. Genom att utmana en gällande hegemoni så kan den med andra ord förändras på liknande sätt som exempelvis kroppsideal kan och har förändrats igenom tiderna.

1.5.1 Liberalfeminism

Liberalfeminismen, som beskriven av Tong (2008), kan anses ha haft sin början i slutet på 1700-talet och har sedan dess huvudsakligen ägnat sig åt att främja jämställdhet mellan könen: bland de första frågorna som liberalfeminismen tog upp var kvinnors rätt till utbildning. Liberalfeminism var särskilt aktuell under 1960-talet i samband med att medborgarrättsrörelsen startade i USA. Målet var då att vidare främja kvinnors rättigheter genom lagreformer inom områden som rätten till abort och tillgång till sjuk- och barnvård. En av hjärtefrågorna bestod också i att synliggöra, bekämpa och lagstifta mot sexuella trakasserier och sexuellt och fysiskt våld mot kvinnor i relationer.

En del i liberalfeminismen som har varit framstående är att samhället bör värdera traditionellt maskulina och feminina egenskaper lika och se det goda i båda två. Det argumenteras att om män endast tillåts vara maskulina så tvingas kvinnor att vara endast feminina. Genom att både män och kvinnor ges möjlighet att bejaka både manliga och kvinnliga drag hos sig själva så skulle vi nå ett jämlikare samhälle med mer respekt och förståelse för varandra. Denna kombination, tillika teoretiseringen om att det är önskvärt att den sker, benämns av Tong (2008) som androgyni (av grekiskans *aner*, man, och *gyne*,

kvinnor).

2. Problemformulering

Denna studie kommer att beakta kombinationen av den hegemoniska maskulinitetens mansideal, hegemonins möjlighet till att utmanas och förändras samt liberalfeminismens teoretisering om androgyni. Studien syftar inte till att upptäcka en ny hegemoni, men är öppen för tanken att androgyni har haft en inverkan på maskuliniteten som vi känner den och börjat tillåta att kvinnor utövar våld mot män och tvingat män att förhålla sig till detta genom att bli mer tillåtande av att bli utsatta för våld av kvinnor.

2.1 Syfte

Syftet med denna studie var att undersöka och beskriva skillnader i uppfattningar mellan män och kvinnor avseende partnervåld mot manliga och kvinnliga offer, genom att besvara följande frågeställningar:

2.2 Frågeställningar

1. Undersöka och beskriva skillnader mellan män och kvinnor avseende acceptansen för att någon utövar våld mot sin partner.
2. Undersöka och beskriva skillnader mellan män och kvinnor avseende acceptansen för att någon utsätts för våld av sin partner.
3. Undersöka och beskriva skillnader mellan män och kvinnor avseende uppfattningen om var gränsen för våld går i en relation.

Frågeställningarna refereras till i löpande text som Q1, Q2 och Q3.

3. Metod

3.1 Design

För att undersöka studenters uppfattningar om partnervåld användes två enkäter. Enkäterna bestod av ett scenario (härefter kallat *case*) och ett frågeformulär. Både *case* och frågeformulär var identiska i båda enkäterna, förutom i det avseendet att den ena beskrev en manlig gärningsperson och ett kvinnligt offer och den andra en kvinnlig gärningsperson och ett manligt offer. Studien använde sig således av endast en oberoendevariabel. Studien var en mellanindividuell enfaktordesign, en design som är lämplig att använda för att mäta skillnader mellan olika individer eller grupper med en oberoendevariabel (Borg & Westerlund, 2006).

I föreliggande studie jämförs grupperna män och kvinnor samt program eller linje, genom manipulation av variabeln kön hos offret.

3.2 Urval

Respondenterna i studien var manliga och kvinnliga studenter vid Mittuniversitetet i

Sundsvall. Exklusionskriterier fastslogs som icke-studerande av kurs eller program på Mittuniversitetet i Sundsvall, samt icke-svensktalande, då enkäten endast fanns på svenska. Inklusionskriterier var svensktalande studerande vid Mittuniversitetet i Sundsvall som gick med på att delta i studien. Studien bedrevs som en väntrumsenkät, vilket enligt Ejlertsson (2005) är en användbar urvalsmetod om det är av intresse att uttala sig om en specifik grupp av människor, i detta fall studenter. En jämn fördelning av manliga och kvinnliga studenter eftersträvades, och för att säkerställa att urvalet var stort nog för att utföra statistiska test så bedömdes 30 manliga och kvinnliga respondenter på vardera enkät vara en lämplig målsättning. 4 respondenter (3%) sorterades bort, då dessa inte hade angett en utbildning och därför inte kunde garanteras vara studenter, något som ingick i inklusionskriterierna. Dessa utgjorde studiens interna bortfall. Det slutliga urvalet bestod av 118 studenter (19-44 år $m=23.6$ ($sd=3.5$), 72% 20-25 år) vid Mittuniversitetets campus i Sundsvall. Urvalet bestod av 61 män (51%) och 57 kvinnor. I urvalet fanns 31 (26%, 27 män & 4 kvinnor) Civilingenjörsstuderande, 28 (23%, 6 män & 22 kvinnor) Kriminologstuderande, 21 (17%, 9 män & 12 kvinnor) Ekonomi- och statsvetare, 19 (16%, 6 män & 13 kvinnor) Sjuksköterskestuderande, 9 (7%, 5 män & 4 kvinnor) Journalist/Public-relations studenter, 8 (7%, 7 män & 1 kvinna) Naturvetenskapligt/tekniskt basår och 2 (2%, 1 man & 1 kvinna) studerande Programmet för psykisk ohälsa.

3.3 Datainsamling och procedur.

Efter handledares godkännande av enkätens innehåll påbörjades datainsamlingen i Mittuniversitetets bibliotek den 2013-05-24. Utdelning och inhämtning av enkäter skedde personligen, vilket enligt Mellenbergh (2008) har visat sig ge det lägsta externa bortfallet. Respondenterna ombads svara så ärligt som möjligt och att inte diskutera sina svar med andra respondenter. Datainsamlingen bedrevs under åtta dagar i Mittuniversitetets bibliotek och cafeteria och avslutades den 2013-05-31. Vid det laget hade 122 ifyllda enkäter samlats in.

3.4 Enkäten

Enkäten bestod av två delar: ett case vilket beskrev två personers förhållande och de handlingar som den ena (gärningspersonen) utsatte den andra (offret) för, och ett frågeformulär. Caset och frågeformuläret fanns i två versioner, där det ena caset beskrev gärningspersonen som en man och offret som en kvinna; och det andra beskrev gärningspersonen som en kvinna och offret som en man. Skillnaden bestod i att namn och pronomen byttes ut, i övrigt gjordes inga förändringar av innehållet i varken caset eller frågeformuläret. Frågeformuläret innehöll 22 frågor.

3.4.1 Case

Caset som användes i enkäten involverade ett ungt par i en intim relation med varandra och syftade till att ge respondenterna ett sammanhang ur vilket deras uppfattningar om partnervåld skulle kunna utläsas. I caset beskrevs flera incidenter och handlingar på ett konstruktivt sätt, utan att värdera dem. Båda versionerna av caset återges i sin helhet i

bilaga 1. Förutom att finnas i en version med gärningspersonen som en man och offret som en kvinna och i en version med gärningspersonen som en kvinna och offret som en man, så fanns det av caset fem alternativa utgåvor i vilka namnen varierades. Det fanns således totalt tio versioner av caset: fem med en manlig gärningsperson och ett kvinnligt offer och fem med en kvinnlig gärningsperson och ett manligt offer. Detta gjordes för att göra det svårare för respondenterna att diskutera det case som de hade tagit del av med andra.

Caset konstruerades med tonvikt på två saker:

1. Våldets normaliseringsprocess och cykliska natur – beskrivna i bakgrunden. Det våld som beskrevs i enkäten illustrerar hur acceptansen för det ökar och underbyggs av återkommande växlingar mellan utagerande och förlåtelse.
2. Ett icke-könsstereotypt användande av våld – då den vetenskapliga litteraturen har kunnat identifiera skillnader i manligt respektive kvinnligt våld eftersträvades en balans mellan dessa två för att förhindra respondenter från att känna igen gärningspersonen som en typisk manlig eller kvinnlig våldsverkare och istället ta ställning till hur de värderar våldet i sig.

3.4.2 Frågeformulär och mått

Frågeformuläret innehöll 22 frågor och inleddes med tre bakgrundsfrågor som var gemensamma för alla enkäter: respondentens kön, ålder och program/utbildning/kurs. Följde gjorde 19 frågor som syftade till att mäta respondentens uppfattningar om partnervåld. Frågorna inspirerades i viss grad av frågor som återfinns i Intimate Partner Violence Attitude Scale-R ([IPVAS-R], Fincham, Cui, Braithwaite, & Pasley, 2008), en skala som används för att mäta attityder till partnervåld. Frågekontexten från instrumentet har bevarats, men frågorna har modifierats till att behandla uppfattningar istället för attityder. Som exempel så var instrumentets fråga *Så länge min partner inte skadar mig så är "hot" ursäktade* (egen övers. Fincham et al., 2008) grunden till frågeformulärets fråga #14 *Det är inte ett riktigt hot om man inte menar det*. Fokus lyftes då från en inställning som hade påverkat respondentens beteende (attityd) till vad respondenten har för uppfattning om påståendet.

Respondenters uppfattningar angavs genom 18 frågor som besvarades på en femgradig likert-skala och en öppen fråga. Frågorna som angavs enligt likert-skala poängsattes utifrån angivet svar med 0=*Tar helt avstånd*, 2=*Neutral i frågan* och 4=*Instämmer helt*, förutom fråga nummer 5, 6 och 11 som på grund av sin utformning poängsattes inverterat (0=*Instämmer helt*, 2=*Neutral i frågan* och 4=*Tar helt avstånd*). Det fanns även en möjlighet att avstå att svara (*Har ingen åsikt*). Frågorna var knutna mot studiens tre frågeställningar och grupperades efter vilken typ av uppfattning som de bedömdes mäta. Tabellen nedan redogör för grupperingen.

Grupperingar	Frågor som ingår i respektive gruppering
Q1. Acceptans för att någon utövar våld mot sin partner (0-20)	#3 Han/hon har rätt att vara arg för att hon/han dansade med någon annan #4 Hans/Hennes reaktion att han/hon slår henne/honom är förståelig #12 Det finns tillfällen då det är okej att ge sin tjej/kille en örfil

	#15 Det är inte våld att kasta saker på sin partner om man är riktigt arg #16 Han/Hon gjorde rätt som gav henne/honom en örfil
Q2. Acceptans för någon utsätts för våld av sin partner (0-20)	#7 Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner skriker på en #8 Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner svär åt en #9 Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att bli kallad elaka saker #10 Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att man kan bli slagen #17 Hon/Han får skylla sig själv för att hon/han blev slagen efter vad hon/han gjorde
Q3. Uppfattning om var gränsen för våld går i en relation (0-32)	#1 Att han/hon ringer varje dag är ett tecken på kärlek #2 Att han/hon blir upprörd av att se henne/honom dansa med någon annan är ett tecken på kärlek #5 Det som hände är fysisk misshandel #6 Det som hände är psykisk misshandel #11 Jag hade reagerat på hans/hennes beteende innan örfilen #13 Det som han/hon sa var inte ett riktigt hot #14 Det är inte ett riktigt hot om man inte menar det #18 Det som hände hade varit värre om han/hon inte hade bett om förlåtelse efteråt

Genom denna gruppering av frågor och dess koppling till frågeställningarna kunde ett jämförbart mått av uppfattningen om partnervåld konstrueras av den summerade poängen för varje frågegruppering och därmed varje frågeställning. Den summerade poängen i var och en av dessa tre grupperingar utgjorde underlag för jämförelse mellan grupper avseende deras uppfattning om de tre frågeställningarna. Då varje fråga kunde ge som minst 0 poäng och som mest 4 poäng så kunde en respondent få som mest 20 poäng på frågegruppering Q1 och Q2, och som mest 32 poäng på frågegruppering Q3. Summeringen av samtliga frågor resulterade i en totalpoäng som benämndes index, där 0=minst tillåtande uppfattning och 72=mest tillåtande uppfattning. Fråga #19 *Vad bör han/hon göra nu?* var en öppen fråga och behandlades separat.

Vissa frågor rörande specifika handlingar var avsiktligt ställda på ett sådant sätt att respondenter fick svårt att ta ställning. Så var fallet med exempelvis fråga #14 *Det är inte ett riktigt hot om man inte menar det* och fråga #15 *Det är inte våld att kasta saker på sin partner om man är riktigt arg*. Genom att inte specificera vad som sägs eller vad som kastas uppmuntras respondenten att värdera själva handlingen istället för den effekt eller skada som den hade fått som följd.

3.5 Analys

Analys av resultaten genomfördes med hjälp av IBM Statistical Package for the Social Sciences (SPSS), version 20. På deskriptiv nivå beräknades medelvärde och standardavvikelse för varje enskild fråga, grupperingarna motsvarande de tre frågeställningarna samt index i förhållande till om respondenterna hade tagit del av en enkät med ett manligt offer och en kvinnlig gärningsperson eller ett kvinnligt offer och en manlig gärningsperson samt respondenternas kön. Jämförelser mellan grupperna män och kvinnor gjordes för uppfattningar om partnervåld generellt, mot ett manligt offer och mot ett kvinnligt offer. Jämförelser gjordes även inom grupperna män och kvinnor, där uppfattningar om partnervåld mot manliga respektive kvinnliga offer jämfördes. Förutom

de tre frågeställningarna så jämfördes även svar på de enskilda frågorna och signifikanta skillnader rapporterades. För jämförelser mellan olika utbildningar uteslöts psykisk ohälsa, journalistik/mediavetenskap och naturvetenskapligt basår på grund av lågt antal respondenter. Kvarvarande utbildningar grupperades som Ekonomi-statsvetenskap, Civilingenjör, sjuksköterska och kriminolog. Kriminolog och sjuksköterska grupperades inte tillsammans med varandra då kriminologstuderade läser kurser specifikt inriktade på partnervåld och därför kunde tänkas skilja sig från andra utbildningar med vårdinriktning, t.ex. sjuksköterska.

I enlighet med rekommendationer till statistiska test för mellanindividuella enfaktorsexperiment från Borg och Westerlund (2006) genomfördes envägs variansanalys för att kontrollera för signifikanta skillnader. Effektstorlek beräknades med η^2 och modellerades efter Cohen (1988, s. 284-287), där .01 = liten effekt, .06 = medelstor effekt och .14 = stor effekt. Vid jämförelser mellan flera grupper så användes Tukey HSD som post-hoc test. De svar som angavs för fråga #19 behandlades som kategoriska data och analyserades med χ^2 -test och Fishers' exact test, även detta i enlighet med Borg och Westerlund (2006).

3.6 Etiska övervägningar

Informerat samtycke utbyttes muntligt vid utdelningen av enkäterna, och ingen personlig information förutom bakgrundsfrågorna om kön ålder och typ av utbildning ingick. Med tanke på att vissa utbildningar vid Mittuniversitetet (Programmet för psykisk ohälsa, Sjuksköterskeprogrammet och Info-PR) kan tänkas ha väldigt få kvinnliga, manliga, yngre eller äldre studerande så kan inte anonymitet garanteras dessa deltagare utifrån enkäternas innehåll. Utifrån resultatet så kan dock inte identiteter utläsas eftersom resultaten endast presenteras på gruppnivå och inte individnivå. De uppgifter som inhämtats har hanterats med försiktighet och med respekt för respondenterna. De ifyllda enkäterna har förvarats i en låst skrivbordslåda och hanterats på en privat, lösenordskyddad dator som endast används av författaren. Eftersom studien gjordes på C-nivå så behövdes godkännande inte inhämtas från en etisk kommitté.

4. Resultat

4.1 Deskriptivt

Medelvärde för de olika frågorna beräknades i varje svarsgrupp: uppfattningar hos män och kvinnor i fallet med ett manligt offer och en kvinnlig gärningsperson; och uppfattningar hos män och kvinnor i fallet med ett kvinnligt offer och en manlig gärningsperson (se tabell 1).

För de tre frågeställningarna så hade män ett högre medelvärde än kvinnor för alla tre frågegrupperingar, och ett högre medelvärde för ett manligt offer än ett kvinnligt offer. Kvinnor hade ett genomsnittligt högre medelvärde, och därmed en högre tolerans för våld mot ett manligt offer än ett kvinnligt offer. För uppfattningen om var gränsen för våld går

i en relation (Q3) så hade kvinnor som hade besvarat enkäten med ett kvinnligt offer ett högre medelvärde än män som hade besvarat samma enkät. Kvinnor uppvisade därmed en mer tillåtande uppfattning om våld mot ett kvinnligt offer än män gjorde. Alla tre frågeställningar hade minst en respondent som uppvisade minst tillåtande uppfattning ($\Sigma=0$). Den högsta uppmätta poängen avseende acceptans för att någon utövar våld mot sin partner (Q1) och för att någon utsätts för våld av sin partner (Q2) uppmättes båda för ett manligt offer och en manlig respondent ($\Sigma=10$ resp. $\Sigma=13$). För uppfattningen om var gränsen för våld går erhöles den högsta poängen för kvinnligt offer och manlig respondent ($\Sigma=21$).

Det högsta medelvärdet för manligt offer hos män uppmättes på fråga #7 ($m=3.00$ ($sd=0.87$)) och för kvinnor på fråga #1 ($m=1.93$ ($sd=1.08$)) och #7 ($m=1.93$ ($sd=1.31$)). För ett kvinnligt offer uppmättes det högsta medelvärdet för både män och kvinnor på fråga #1 ($m=2.61$ ($sd=1.14$) resp. $m=2.48$ ($sd=1.08$)). Det lägsta medelvärdet för ett manligt offer uppmättes för män på fråga #10 ($m=0.17$ ($sd=0.60$)) och på fråga #16 ($m=0.17$ ($sd=0.46$)) och för kvinnor på fråga #10 ($m=0.00$ ($sd=0.00$)). För ett kvinnligt offer uppmättes det lägsta medelvärdet för män på fråga #16 ($m=0.06$ ($sd=0.24$)) och för kvinnor på frågorna #10, #12, #16 och #17 ($m=0.00$ ($sd=0.00$)). Skillnaderna mellan grupperna var som störst för fråga #7, #8 och #9, vilka mätte acceptans för icke-fysiska övergrepp. Samtliga tre medelvärden var högre för män än för kvinnor. Uppteendeväckande är att samtliga kvinnor i undersökningen valde svarsalternativ *Tar helt avstånd* ($m=0.00$) på fråga #10 både för det manliga och det kvinnliga offret. Samma trend kunde observeras på frågorna #12, #16 och #17, som också ådrog sig ett medelvärde på 0.00 från kvinnor, dock endast i det fall som det handlade om ett kvinnligt offer. Undersökningen fann att uppfattningar om partnervåld skiljde sig signifikant mellan män och kvinnor och beroende på om det var en man eller en kvinna som blev utsatt. Signifikanta skillnader återfanns även mellan mäns och kvinnors uppfattningar om manliga respektive kvinnliga offer.

Tabell 1.

Frågor	Manligt offer, kvinnlig förövare		Kvinnligt offer, manlig förövare	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
1. Att han/hon ringer varje dag är ett tecken på kärlek	2.39 (1.06)	1.93 (1.08)	2.61 (1.14)	2.48 (1.08)
2. Att han/hon blir upprörd av att se henne/honom dansa med någon annan är ett tecken på kärlek	2.03 (1.11)	1.56 (1.10)	1.90 (1.07)	1.52 (1.22)
3. Han/hon har rätt att vara arg för att hon/han dansade med någon annan	0.83 (1.17)	0.97 (1.06)	0.81 (1.17)	0.88 (1.10)
4. Hans/Hennes reaktion att han/hon slår henne/honom är förståelig	0.38 (0.62)	0.20 (0.55)	0.19 (0.59)	0.07 (0.27)
5. Det som hände är fysisk misshandel	1.03 (1.17)	0.72 (1.41)	0.72 (1.35)	0.81 (1.49)

6. Det som hände är psykisk misshandel	1.29 (1.17)	0.97 (1.13)	1.34 (1.40)	1.22 (1.45)
7. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner skriker på en	3.00 (0.87)	1.93 (1.31)	2.56 (1.13)	1.17 (1.47)
8. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner svär åt en	2.62 (0.98)	1.80 (1.35)	2.22 (1.28)	0.93 (1.11)
9. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att bli kallad elaka saker	1.45 (1.18)	0.90 (0.88)	1.72 (1.14)	0.29 (0.47)
10. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att man kan bli slagen	0.17 (0.60)	0.00 (0.00)	0.15 (0.62)	0.00 (0.00)
11. Jag hade reagerat på hans/hennes beteende innan örfilen	0.62 (0.86)	0.67 (0.99)	0.72 (1.08)	0.93 (1.20)
12. Det finns tillfällen då det är okej att ge sin tjej/kille en örfil	1.10 (1.44)	0.53 (1.00)	0.12 (0.55)	0.00 (0.00)
13. Det som han/hon sa var inte ett riktigt hot	1.72 (1.06)	1.12 (1.20)	0.86 (0.97)	0.59 (0.93)
14. Det är inte ett riktigt hot om man inte menar det	1.00 (1.00)	0.56 (0.80)	0.71 (0.95)	0.55 (0.93)
15. Det är inte våld att kasta saker på sin partner om man är riktigt arg	0.82 (1.07)	0.36 (0.61)	0.51 (1.02)	0.30 (0.73)
16. Han/Hon gjorde rätt som gav henne/honom en örfil	0.17 (0.46)	0.06 (0.36)	0.06 (0.24)	0.00 (0.00)
17. Hon/Han får skylla sig själv för att hon/han blev slagen efter vad hon/han gjorde	0.24 (0.68)	0.06 (0.36)	0.09 (0.53)	0.00 (0.00)
18. Det som hände hade varit värre om han/hon inte hade bitt om förlåtelse efteråt	1.03 (1.28)	0.48 (0.80)	0.74 (1.12)	0.11 (0.32)
Q1. Acceptans för att någon utövar våld mot sin partner (0-20)	3.32 (3.05)	2.13 (2.08)	1.51 (2.09)	1.16 (1.57)
Q2. Acceptans för någon utsätts för våld av sin partner (0-20)	7.74 (2.37)	4.70 (3.05)	6.75 (3.39)	2.88 (2.53)
Q3. Uppfattning om var gränsen för våld går i en relation (0-32)	11.22 (3.77)	7.83 (4.55)	9.50 (4.58)	8.30 (4.55)
Total poäng (Index, 0-72)	21.21 (7.47)	13.32 (7.30)	16.96 (7.57)	11.45 (5.94)

(0=Tar helt avstånd, 2=Neutral i frågan och 4=Instämmer helt, förutom #5, #6 & #11 där 0=Instämmer helt, 2=Neutral i frågan och 4=Tar helt avstånd)

Högre poäng indikerar en mer tillåtande uppfattning om våld för varje enskild fråga (0-4) för varje mått av acceptans och för index.

4.2 Uppfattningar om våld

Män ($m=7.20$) och kvinnor ($m=3.84$) skiljde sig signifikant åt i sin acceptans för att någon utsätts för våld av sin partner (Q2), $F(1, 114) = 37.2$, $p < .001$, $\eta^2 = .246$. Även i uppfattningen om var gränsen för våld går i en relation (Q3), $F(1, 98) = 6.1$, $p = .015$, $\eta^2 = .059$ fanns en skillnad mellan män ($m=10.26$) och kvinnor ($m=8.08$). För både dessa förhållanden hade män en högre acceptans än kvinnor. Ingen signifikant skillnad uppmättes för acceptansen för att någon utövar våld mot sin partner. Män och kvinnor hade således en liknande uppfattning om vad som är acceptabelt att utsätta sin partner för,

men olika uppfattningar om vad en person kan förväntas ”stå ut” med och vad som räknades som våld.

För sju av de 18 frågorna skiljde sig svaren åt mellan män och kvinnor. Män ($m=1.96$) var mer instämmande i att det är ett tecken på kärlek att gärningspersonen blir upprörd av att se sin partner dansa med någon annan (#2), $F(1, 115) = 4.17$, $p = .043$, $\eta^2 = .035$, än kvinnor ($m=1.54$). Män ($m=2.76$) uppvisade en högre acceptans för påståendet att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att ens partner skriker på en (#7), $F(1, 114) = 17.80$, $p < .001$, $\eta^2 = .135$, än kvinnor ($m=1.80$), en högre ($m=2.40$) acceptans än kvinnor ($m=1.38$) för påståendet om att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att ens partner svär åt en (#8), $F(1, 116) = 20.32$, $p < .001$, $\eta^2 = .149$, högre ($m=1.59$) acceptans för påståendet om att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att man kan bli kallad elaka saker (#9), $F(1, 116) = 28.50$, $p < .001$, $\eta^2 = .197$, ($m=0.61$) än kvinnor och även för påståendet att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att man kan bli slagen (#10), $F(1, 116) = 4.10$, $p = .045$, $\eta^2 = .034$, så visade män ($m=0.16$) på en signifikant mer tillåtande uppfattning om detta än kvinnor ($m=0.00$) gjorde. När det gällde påståendet att det inte är våld att kasta saker på sin partner om man är riktigt arg (#15), $F(1, 114) = 3.93$, $p = .05$, $\eta^2 = .033$, så var män mer ($m=0.66$) tillåtande i sin uppfattning om detta än kvinnor ($m=0.33$). Slutligen så höll män i en högre ($m=0.87$) utsträckning med om att händelsen hade varit mer allvarlig om gärningspersonen inte hade bett om förlåtelse efteråt (#18), $F(1, 109) = 9.74$ $p = .002$, $\eta^2 = .082$, än kvinnor gjorde ($m=0.30$).

4.3 Uppfattningar om våld mot ett kvinnligt offer av en manlig gärningsperson

För de respondenter som tog del av en enkät med ett kvinnligt offer och en manlig gärningsperson så skiljde sig manliga och kvinnliga respondenter signifikant åt avseende sin acceptans av att någon utsätts för våld av sin partner (Q2), $F(1, 57) = 23.7$, $p < .001$, $\eta^2 = .294$, där män ($m=6.75$) hade en mer tillåtande uppfattning om detta än kvinnor ($m=2.88$) hade. Män och kvinnor skiljde sig inte signifikant åt avseende sin acceptans för att någon utövar våld mot sin partner (Q1), och hade en jämförbar uppfattning om var gränsen för våld går i ett förhållande (Q3).

För fyra frågor skiljde sig svaren åt mellan män och kvinnor, för samtliga dessa skillnader hade män en mer tillåtande uppfattning. Män ($m=2.56$) var mer instämmande i påståendet att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att ens partner skriker på en (#7), $F(1, 57) = 6.98$, $p = .011$, $\eta^2 = .109$, än kvinnor ($m=1.66$), mer ($m=2.21$) instämmande i påståendet om att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att ens partner svär åt en (#8), $F(1, 57) = 16.74$, $p < .001$, $\eta^2 = .227$, än kvinnor ($m=0.92$) och uppvisade en högre ($m=1.71$) acceptans för påståendet om att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att man kan bli kallad elaka saker (#9), $F(1, 57) = 36.63$, $p < .001$, $\eta^2 = .391$, än kvinnor gjorde ($m=0.29$). Slutligen hade män ($m=0.74$) en mer tillåtande uppfattning om påståendet att händelsen hade varit värre om gärningspersonen inte hade bett om förlåtelse efteråt (#18), $F(1, 55) = 7.52$, $p = .008$, $\eta^2 = .120$, än kvinnor ($m=0.11$) hade.

4.4 Uppfattningar om våld mot ett manligt offer av en kvinnlig gärningsperson

I de fall som offret beskrevs som en man skiljde sig män ($m=7.74$) och kvinnor ($m=4.7$) åt i sin acceptans för att någon utsätts för våld av sin partner (Q2), $F(1, 56) = 17.3$, $p < .001$, $\eta^2 = .239$, med män uppvisande en större acceptans. Även i uppfattningen om var gränsen för våld går i en relation (Q3) skiljde sig män och kvinnor åt, $F(1, 44) = 7.4$, $p = .009$, $\eta^2 = .145$, där män (11.22) visade på en mer accepterande uppfattning av gärningspersonens handlingar än kvinnor ($m=7.83$) gjorde. En genomsnittlig man var därmed mindre benägen att se handlingarna som våld än en genomsnittlig kvinna var. Ingen signifikant skillnad fanns mellan män och kvinnor i acceptans för att någon utövar våld mot sin partner.

För fyra enskilda frågor skiljde sig mäns och kvinnors acceptans åt när det gällde ett manligt offer. Män ($m=3$) var mer instämmande i påståendet att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att ens partner skriker på en (#7), $F(1, 55) = 12.72$, $p = .001$, $\eta^2 = .188$, än kvinnor ($m=1.93$), mer ($m=2.62$) instämmande i påståendet om att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att ens partner svär åt en (#8), $F(1, 57) = 7.10$, $p = .01$, $\eta^2 = .111$, än kvinnor ($m=1.80$) och uppvisade en högre ($m=1.44$) acceptans för påståendet om att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att man kan bli kallad elaka saker (#9), $F(1, 57) = 4.08$, $p = .048$, $\eta^2 = .067$, än kvinnor gjorde ($m=0.90$). Män ($m=0.82$) var också mer positiva till påståendet att det inte är våld att kasta saker på sin partner om man är riktigt arg (#15), $F(1, 57) = 4.14$, $p = .046$, $\eta^2 = .068$, än kvinnor ($m=0.36$) var.

4.5 Uppfattningar om våld beroende på offrets kön

När mäns och kvinnors uppfattningar om partnervåld jämfördes med hänsyn till offrets kön kunde flera signifikanta skillnader identifieras. Män uppvisade en signifikant högre acceptans ($m=3.32$) för att någon utövar våld mot sin partner om offret var en man (Q1), $F(1, 57) = 7.12$, $p = .01$, $\eta^2 = .111$, än om offret var en kvinna ($m=1.51$). Denna skillnad i uppfattning reflekteras även i enskilda frågor, där män som hade besvarat enkäten med en manligt offer hade en mer ($m=1.10$) positiv uppfattning om påståendet att det finns tillfällen då det är okej att utdela en örfil till sin partner (#12), $F(1, 58) = 12.62$, $p = .001$, $\eta^2 = .179$, än män som hade besvarat enkäten med ett kvinnligt offer ($m=0.12$). Män som hade tagit del av enkäten med ett manligt offer var också mer ($m=1.72$) positivt inställda till påståendet att det som gärningspersonen sa inte var ett riktigt hot (#13), $F(1, 53) = 9.65$, $p = .003$, $\eta^2 = .154$, än män som hade tagit del av enkäten med ett kvinnligt offer ($m=0.86$). Män var dock mer konsekventa i sin acceptans av att någon utsätts för våld av sin partner (Q2), då de hade jämförbar uppfattning om detta oavsett om det var en man eller en kvinna som blev utsatt.

För det kvinnliga urvalet skiljde sig acceptans för att någon utsätts för våld av sin partner (Q2) signifikant beroende på om det gällde ett manligt eller ett kvinnligt offer, där acceptans, $F(1, 55) = 5.86$, $p = .019$, $\eta^2 = .096$, för att ett manligt offer blir utsatt för våld var högre ($m=4.70$) än för att ett kvinnligt offer blev det ($m=2.88$). Skillnader i

uppfattning mellan manliga och kvinnliga offer fanns för det kvinnliga urvalet för fyra enskilda frågor. Kvinnor rapporterade en mer tillåtande uppfattning om påståendet att om man betar sig illa i ett förhållande så får man tåla att ens partner svär åt en (#8), $F(1, 55) = 7.05$, $p = .01$, $\eta^2 = .114$, när offret var en man ($m=1.8$) än när offret var en kvinna ($m=0.92$), och instämde mer i påståendet att om man betar sig illa mot sin partner får man tåla att man kan bli kallad elaka saker (#9), $F(1, 55) = 10.05$, $p = .002$, $\eta^2 = .155$, om offret var en man ($m=0.90$) än om det var en kvinna ($m=0.29$). Även i det kvinnliga urvalet så fanns mer tillåtande uppfattning om påståendet att det finns tillfällen då det är okej att utdela en örfil till sin partner (#12), $F(1, 55) = 7.54$, $p = .008$, $\eta^2 = .121$, om det rörde sig om ett manligt ($m=0.53$) än ett kvinnligt ($m=0.00$) offer. Kvinnor hade också en positivare uppfattning om påståendet att händelsen hade varit värre om gärningspersonen inte hade bett om förlåtelse efteråt (#18), $F(1, 51) = 4.66$, $p = .035$, $\eta^2 = .084$, när offret var en man ($m=0.48$) jämfört med om offret var en kvinna ($m=0.11$).

Den enda skillnaden i uppfattning mellan manliga och kvinnliga offer som var signifikant för både manliga och kvinnliga respondenter fanns för fråga #12, *Det finns tillfällen då det är okej att ge sin tjej/kille en örfil*. Män och kvinnor delade således en mer tillåtande uppfattning om påståendet *Det finns tillfällen då det är okej att ge sin kille en örfil* än påståendet *Det finns tillfällen då det är okej att ge sin tjej en örfil*.

4.6 Skillnader mellan utbildningar

Jämförelser mellan utbildningar visade på flera skillnader i uppfattningar om partnervåld, dock visade sig de allra flesta av dessa skillnader vara en effekt av den oproportionella fördelningen av män och kvinnor inom utbildningarna. En jämförelse mellan män och kvinnor från de olika utbildningarna visade dock på ett fåtal signifikanta skillnader. För män kunde en skillnad för frågan om det som hände var psykisk misshandel (#6), $F(3, 43) = 5.18$, $p = .004$, $\eta^2 = .265$, utläsas mellan utbildningar. Post-hoc jämförelser med Tukey HSD visade att manliga civilingenjörer ($m=1.14$) skiljde sig signifikant från män som studerade ekonomi-statsvetenskap ($m=2.55$), och att civilingenjörer var mer benägna att hålla med om att händelsen var psykisk misshandel och uppvisade en mindre tillåtande uppfattning om våld än statsvetare och ekonomer. För kvinnor kunde tre skillnader mellan utbildningarna identifieras. I uppfattningen om var gränsen för våld går i en relation (Q3), $F(3, 41) = 3.54$, $p = .023$, $\eta^2 = .205$, befanns ekonomi-statsvetenskap vara mer ($m=10.9$) benägna än kriminologer ($m=5.95$) att inte anse gärningspersonens handlingar som våld, och därmed ha mer restriktiv syn på vad som kan kallas för partnervåld. Kvinnliga civilingenjörer utmärkte sig genom att vara mer positiva till både påståendet att det finns tillfällen då det är okej att ge sin partner en örfil (#12), $F(3, 47) = 4.54$, $p = .007$, $\eta^2 = .224$, och att det inte är våld att kasta saker på sin partner (#15), $F(3, 46) = 4.28$, $p = .009$, $\eta^2 = .218$, än andra utbildningar.

4.7 Fråga #19

Den öppna frågan #19 besvarades av 88% ($n=104$) av respondenterna och genererade tre former av svar som var återkommande för både män och kvinnor och för manliga och kvinnliga offer. Svaren, i form av råd till offret, var:

- Lämna förhållandet
- Gör polisanmälan och lämna förhållandet
- Lös problemen

En majoritet (77%, n=80) av dessa 104 respondenter uttryckte att offret antingen borde lämna gärningspersonen, anmäla gärningspersonen till polisen eller göra både och. Signifikansprövning med χ^2 -test fann en signifikant skillnad bland de manliga respondenterna, där män var mer troliga, $\chi^2(2, n = 55) = 8.07, p = .017$, att svara att ett kvinnliga offer borde polisanmäla en manlig gärningsperson (n=13) än att ett manligt offer borde anmäla en kvinnlig gärningsperson (n=3). Ingen signifikant skillnad, $\chi^2(2, n = 49) = 2.07, p = .355$, kunde uppmätas för de råd som kvinnliga respondenter gav till manliga (n=26) och kvinnliga (n=23) offer, och kvinnor var således mer konsekventa i de råd som de gav till offren och gav liknande eller samma råd till både manliga och kvinnliga offer.

Det fanns både manliga (n=14) och kvinnliga (n=10) respondenter som ansåg att paret borde försöka lösa sina problem. Att vända sig till extern hjälp i form av familj, nära vänner eller professionell hjälp (kurator eller psykolog), föreslogs dock oftare av kvinnliga (n=4) respondenter än av manliga (n=2). Signifikansprövning med Fishers' Exact resulterade dock inte i ett signifikant resultat ($p = .16$).

Tonen i svaren skiljde sig också mellan män och kvinnor, där de kvinnliga respondenterna var aningen mer försiktiga i sina svar (*Lämna honom, Ta avstånd och göra en anmälan, Lämna illa kvickt*) än manliga, som hade en lite mer aggressiv ton (*Lämna token, Dumpa psykfallet, Lämna och anmäl idioten*) i sina svar. Bland de respondenter som föreslog att paret skulle ta itu med sina problem, så speglade alla kommentarer en i överlag förlåtande ton (*De borde prata om sina problem, Söka yttre hjälp*), med undantag av de manliga respondenterna som besvarade enkäten med ett kvinnligt offer i en fördömande ton (*Ge honom en sista chans, Ge ultimatum*). En annan iögonfallande skillnad fanns mellan de män som besvarade enkäten med ett manligt offer och de övriga respondenterna, då det i denna grupp fanns respondenter som ansåg att offret borde överväga att anpassa sig (*Sluta dansa med andra tjejer, Stanna om kärleken finns kvar*) eller ha förstående (*Ta reda på varför hon är osäker, Be henne att lita på honom*) för den kvinnliga gärningspersonens beteende. Svar som dessa var unika för manliga respondenter som hade tagit del av enkäten med ett manligt offer.

4.8 Totalindex

Den summerade totalpoängen för alla frågor (*Index*) var tänkt att fungera som ett översiktligt mått för den generella acceptansen för partnervåld, där en högre poäng motsvarade en högre acceptans. Män hade en högre (m=18.81) acceptans för våld, $F(1, 100) = 19.82, p < .001, \eta^2 = .165$, än kvinnor hade (m=12.40). Studenter som grupp hade en jämförbar acceptans för våld oberoende av om det var en man eller en kvinna som blev utsatt. Manliga respondenter däremot, hade en högre acceptans för våld, $F(1, 51) = 4.14, p = .047, \eta^2 = .07$, mot män (m=21.21) än våld mot (m=13.32) kvinnor. Den genomsnittliga acceptansen för våld var också högre, $F(1, 82) = 5.02, p = .003, \eta^2 =$

.155, hos civilingenjörstudenter (m=19.51) än hos kriminologer (m=11.8) och sjuksköterskestuderande (m=13.23).

5.0 Diskussion

Föreliggande studie syftade till att undersöka och beskriva skillnader i uppfattningar mellan män och kvinnor avseende partnervåld mot manliga och kvinnliga offer, genom att undersöka om män och kvinnor skiljde sig åt avseende acceptans för att någon använder våld, någon blir utsatt för våld samt i sin uppfattning om var gränsen för våld går i en relation.

Det är dock viktigt att klargöra att så gott som ingen respondent eller grupp var direkt positiv till våld. Den övervägande acceptansen för våld var låg för alla grupper och de allra flesta jämförelser handlar därför om vem som var minst negativ till våld snarare än vem som var mest positiv.

Studien resultat bekräftar i hög utsträckning tidigare forskning inom området; män befanns ha högre tolerans för partnervåld (både mot män och kvinnor) än kvinnor (Eldelen et al., 2009), att våld mot män ses som mindre allvarligt än våld mot kvinnor av både män och kvinnor (Feather, 1996; Hilton et al., 2003; Edelen et al., 2009; Robertsson & Murachver, 2009; Sorenson & Taylor, 2005) samt att denna skillnad är större för män än för kvinnor (Hilton et al., 2003; Edelen et al., 2009; Robertsson & Murachver, 2009).

Studiens huvudresultat visade som sagt på en högre acceptans för våld hos män än hos kvinnor. Genom att använda studiens tre frågeställningar och hur acceptansen av dessa var så kunde det dock konstateras att män generellt var mer accepterande av att någon utsätts för våld av sin partner (Q2) och hade en mer tillåtande syn på var gränsen går för våld i en relation (Q3), men inte att män var mer accepterande av att någon utövar våld mot sin partner (Q1). Resultaten antyder med andra ord att mäns mer tillåtande uppfattning om partnervåld inte var en produkt av en mer positiv uppfattning om våldsanvändande, utan en mer tillåtande uppfattning om hur mycket en person kan tänkas stå ut med eller tåla. Det är därför inte en korrekt slutsats att män är mer positiva till att använda våld, trots sin högre acceptans för våld.

Att vem som är offer och vem som är förövare har en inverkan på uppfattningen om våld visades genom jämförelsen mellan offer. Resultaten förmedlade att män hade en signifikant högre acceptans för att någon utövar våld (Q1) mot en man, en skillnad som inte fanns någon annanstans. Att denna mer toleranta uppfattning om våldsutövande mot män inte återfanns hos kvinnor placerar resultatet i konflikt med Edelen et al. (2009) och Robertsson och Murachver (2009). Samtidigt så ges resultat från både Edelen et al. (2009) och Robertsson och Murachver (2009) stöd i och med resultatet från jämförelsen av kvinnliga respondenters uppfattningar om manliga och kvinnliga offer, då kvinnor, trots att deras acceptans för att någon utsätts för våld av sin partner (Q2) var lägre än den hos män, ändå hade signifikant högre acceptans för att en man blev utsatt än att en kvinna blev det. Detta talar för att det fanns en uppfattning bland kvinnliga deltagare i föreliggande studie om att en man kunde "stå ut" med mer än kvinna kunde. Också resultatet att både män och kvinnor i högre grad höll med om påståendet *Det finns*

tillfällen då det är okej att ge sin kille en örfil än Det finns tillfällen då det är okej att ge sin tjej en örfil talar för en mer tillåtande uppfattning om våld mot män än mot kvinnor både hos kvinnor och hos män, vilket både bekräftar tidigare forskning (Feather, 1996; Hilton et al., 2003; Edelen et al., 2009; Robertsson & Murachver, 2009) och ger stöd åt en uppfattning av män som mer tåliga än kvinnor, i linje med teorin som hegemonisk maskulinitet (Connell, 2005).

Att män hade en mer tillåtande syn på var gränsen för våld går i en relation (Q3) både generellt och när det gällde ett manligt offer, men att män och kvinnor var överrens om detta när det gällde kvinnliga offer inbjuder till en intressant tolkning. Det förefaller som om att föreliggande studies manliga och kvinnliga deltagare delar en gemensam uppfattning om vad som är tillåtet respektive otillåtet att göra mot en kvinna, men inte om vad som är tillåtet respektive otillåtet att göra mot en man. Att män och kvinnor skiljde sig åt på denna punkt, och att det var män som, genom att ha en mer tillåtande syn, ansåg sig vara de som kunde stå ut med att utsättas för mer innan gränsen för vad som är att beteckna som våld passeras, torde ge stöd åt att det finns en uppfattning bland respondenterna om att män, enbart i egenskap av att vara män, bör kunna "tåla" mer. Även detta skulle då ge stöd åt teorin om hegemonisk maskulinitet (Connell, 2005). Denna tolkning är dock något som bör behandlas med stor försiktighet, eftersom den jämförelse som skulle ha påvisat denna skillnad svart på vitt, mäns respektive kvinnors uppfattningar om var gränsen för våld går i en relation för manliga respektive kvinnliga offer, inte visade på en signifikant skillnad.

Att det skulle vara del av den rådande hegemoniska maskuliniteten (Connell, 2005) att tåla att bli utsatt för våld av en kvinna stöds alltså av studiens resultat, och antyder även att kvinnor i viss utsträckning anser att en man kan eller borde kunna "tåla" mer än en kvinna. Att män gjorde skillnad på manliga och kvinnliga offer i det avseende att de mer sällan rådgav ett manliga offer att polisanmäla en kvinnlig gärningsperson är även det förenligt med den hegemoniska maskuliniteten som den beskrivs av Connell (2005), där självständighet och styrka ingår som viktiga manliga attribut.

Den icke-signifikanta skillnaden mellan könen i att föreslå extern hjälp, är värd att ägna lite uppmärksamhet, då den visar att en rekommendation om att söka extern hjälp var mer beroende på vem som gav rådet än vem det gavs till. En mycket försiktig tolkning av detta skulle innebära att de manliga respondenterna var generellt mindre positiva till extern hjälp än kvinnor var. Även resultatet att män sällan ibland ansåg att ett manligt offer borde överväga att anpassa sig till en kvinnlig gärningsperson är förenligt med en syn på män som mer tåliga och mer toleranta till att utsättas för våld (Connell, 2005).

Sammantaget antyder analyserna, paradoxalt nog, att män är mer accepterande av partnervåld än kvinnor är, men också mer negativa mot de personer som utövar detta våld. Att män, som resultat i föreliggande studie visar, faktiskt inte har en mer tillåtande uppfattning om våldsanvändande utan endast till det faktum att människor blir utsatta för det kan lösa denna paradox, då detta synsätt tillåter män att både acceptera våld och fördöma våldsvärkare. Detta kommer dock i konflikt med att män var mer accepterande av att någon utsätter en man för våld, men om denna uppfattning också grundar sig i en manlig föreställning om att män kan och ska tåla att bli utsatta för våld så är dessa två

förenliga. Denna föreställning kan i sin tur anses vara en produkt av den rådande hegemonins manlighetsideal: en man är stark, tålig och självständig (Connell, 2005).

En annan möjlig tolkning av denna paradox är att den rådande hegemonin, in linje med sin föränderliga natur (Connell, 2005), har påverkats av liberalfeminismens kamp mot våld mot kvinnor (Tong, 2008) och gjort det omanligt att utöva våld mot kvinnor eller eventuellt gjort det manligt att inte utöva våld mot kvinnor. En sådan förändring skulle då påverka hur män ser på våld mot kvinnor, men inte förändra uppfattningen av en man som tåligare än en kvinna och därför fortsätta tillåta en högre acceptans för att utsättas för våld hos män.

5.1 Metoddiskussion

Studien eftersträvade ett urval med en jämn fördelning av manliga och kvinnliga respondenter både i helhet och för de två casen (manligt och kvinnligt offer), något som uppnåddes. En jämn fördelning mellan utbildningar kunde dock inte uppnås, bland annat på grund av den ojämna könsfördelningen inom de olika utbildningarna, samt det faktum att studien utfördes i skolans lokaler. Detta innebar en överrepresentation av studerande från de mer talrika utbildningarna, samt de som spenderar mycket tid i skolans lokaler. Då studien genomfördes sent på terminen bestod dessa av kriminologer och civilingenjörsstuderande, som både är talrika och ofta använder datorsalar och skolbiblioteket för sina studier. Att könsfördelningen för dessa utbildningar är ojämn bidrog till en överrepresentation av kvinnliga kriminologer och manliga civilingenjörsstuderande. Det är dock inte klarlagt vilken inverkan detta hade på resultaten.

Att studiens deltagare sällan var äldre än 25 år och att urvalet inhämtades på ett geografiskt begränsat område ifrågasätter resultatens generaliserbarhet. Samtidigt så bestod urvalet av universitetsstuderande varav en stor del potentiellt är inflyttade från andra delar av Sverige, vilket i sin tur ifrågasätter hur geografiskt begränsat urvalet egentligen är. Dock, eftersom ingen information inhämtades från studenterna avseende deras födelseort eller hur länge de har bott i Sundsvall, och det dessutom inte finns någon information om vilken signifikans detta har för uppfattningar om partnervåld, så kan inga slutsatser byggas på detta. Däremot så kan urvalets unga ålder ha implikationer för resultaten. Då att själv ha blivit utsatt för eller ha utsatt någon för partnervåld tidigare har relaterats till en mer tillåtande uppfattning om detta (Bethke & DeJoy, 1993; Edelen et al., 2009; Hilton et al., 2003; Robertsson & Murachver, 2009), och ju äldre respondenterna är desto större är risken att de själva har förövat eller blivit utsatta för våld av en partner, så kan ett yngre urval på grund av detta ha en mer restriktiv syn på våld än ett äldre. Resultatens generaliserbarhet är därför svår att uttala sig om. Att det till författarens vetskap inte har gjorts någon annan studie av denna typ för unga i Sverige, gör det omöjligt att jämföra med en sådan. Att resultaten är jämförbara med studier med liknande urval från andra länder (Hilton et al., 2003; Edelen et al., 2009) ger dock stöd för en viss generaliserbarhet.

Att frågeformuläret heller inte ställde frågan om respondenterna själva hade förövat eller blivit utsatta för våld i ett förhållande är en felkälla som kan ha påverkat resultatet. Att ha

inkluderat en fråga som den hade troligen varit kontraproduktivt, eftersom väldigt få respondenter hade varit det, och ännu färre hade rapporterat det. Det hade då funnits en risk att dra felaktiga slutsatser utifrån hur respondenterna besvarade frågan.

Att frågeformuläret inspirerades av ett redan etablerat bedömningsverktyg för attityder till partnervåld (Fincham et al., 2008) talar för att studien har en intern validitet och således faktiskt mäter det den är tänkt att mäta. Föreliggande studie syftade dock till att mäta uppfattningar och inte attityder, och trots att frågekontexten från instrumentet till viss del bevarades så kan övergången från att mäta attityder till att mäta uppfattningar ha hade en inverkan på studiens interna validitet. Den mer tillåtande uppfattningen om våld mot män hos manliga respondenter tillsammans med det låga antalet manliga respondenter som rådgav män att polisanmäla en kvinnlig gärningsperson talar också för att frågorna korrekt kunde identifiera uppfattningar om partnervåld och hade en intern validitet.

Inledningsvis förklarades det att vissa frågor i frågeformuläret som rörde specifika handlingar var avsiktligt ställda på ett sådant sätt att respondenter fick svårt att ta ställning till dem, och att tanken bakom detta var att respondenterna skulle värdera handlingen och inte den konsekvens som den kunde tänkas ha haft. Det finns dock ingen garanti för att detta fungerade som det var tänkt, och att respondenter därför kan ha ansett handlingar begångna av män som allvarigare på grund av föreställningar om deras potentiella konsekvenser. Utan en kontroll av differentierande funktioner hos svarsalternativen avseende en manlig eller kvinnlig gärningsperson, som den Edelen et al. (2009) använde sig av i sin studie, så kan det tyvärr bara spekuleras i om detta hade någon inverkan på föreliggande studies resultat.

Risken för att respondenter diskuterade sina svar med varandra och påverkade varandras åsikter minimerades genom att respondenterna ombads att inte prata med varandra om svaren och att olika namnkombinationer användes i enkäterna. Det är trots detta möjligt att respondenterna påverkade varandras svar, men det är inte sannolikt.

Föreliggande studie har bekräftat flera resultat från tidigare forskning (Feather, 1996; Hilton et al., 2003; Edelen et al., 2009; Robertsson & Murachver, 2009; Sorenson & Taylor, 2005) om uppfattningar om partnervåld för ett svenskt studenturval. Detta urval var dock litet och många skillnader i uppfattningar nådde inte statistisk signifikans. Att i framtiden göra en mer omfattande undersökning av detta, exempelvis på flera högskolor och universitet i landet, skulle kunna ge bättre insyn i hur svenska studenters uppfattningar om partnervåld står sig i förhållande till andra länder.

De få skillnader i uppfattningar om våld som fanns mellan de olika utbildningarna innefattade ofta att kriminologer skiljde sig från någon annan utbildning genom en lägre acceptans. Om detta berodde på det faktum att kvinnor (med sin genomgående lägre acceptans för våld både i föreliggande studie och andra studier (Hilton et al., 2003; Edelen et al., 2009; Robertsson & Murachver, 2009)) var överrepresenterade bland kriminologer, på att kriminologprogrammets innehåll ger upphov till en mindre tillåtande syn på våld hos de studenter som studerar det, eller att de som söker till kriminologprogrammet redan har en mindre tillåtande syn på våld är en intressant fråga utan ett uppenbart svar. Det är dock inte orimligt att anta att en större kunskap om

partnervåld bidrar till en lägre acceptans för detta. Om framtida forskning kan ge denna fråga ett definitivt svar, och identifiera vilken eller vilka delar av utbildningen som ger upphov till en mindre tolerant uppfattning om partnervåld, så är denna information mycket användbar i interventionsstudier (riktade mot personer som genomgår behandling för brott i nära relation) eller som del i grundskoleundervisning (för att tidigt förbygga att ungdomar utvecklar uppfattningar om partnervåld som är mer tillåtande).

Det är omöjligt att säga att studiens teoretiska utgångspunkt perfekt förklarar de resultat som har framkommit, det finns flera resultat som inte överensstämmer med detta. Men det finns också stöd för att män påverkas av ett tufft och tåligt manlighetsideal (Connell, 2005) till att vara mer accepterande av att bli utsatta för våld, och att kvinnor i flera avseenden delar denna uppfattning.

5.2 Slutsats

Ett vanligt förekommande resultat inom forskningen är att män är mer positiva till våld och användande av våld, även i nära relationer (Edelen et al., 2009; Hilton et al., 2003; Robertsson & Murachver, 2009). Att denna föreställning skulle kunna vara inkorrekt, och den mer positiva syn på våld som män uppvisar till stor eller viss del beror på att män är mer accepterande till att själva bli utsatta för våld, kan potentiellt förändra synen på män som mer våldsamma än kvinnor. Föreliggande studies resultat tyder på att män både ser sig själva som kapabla att kunna tåla mer våld och är mindre positiva till att polisanmäla en kvinnlig gärningsperson, vilket kan överbrygga det empiriska gapet mellan bristen på manliga offer inom rättssystemet (Brå, 2013) och de studier som rapporterar att män och kvinnor utövar lika mycket våld i relationer (Strauss, 2008; Cercone et al., 2005; Chang et al., 2009; Dutton et al., 2009). En uppfattning om att män tål mer våld och att det därför är mer acceptabelt att utsätta en man för våld är inte bara ett orättvist sätt att se på manliga och kvinnliga offer, utan också ett potentiellt samhällsproblem. Då all form av partnervåld har visat sig öka acceptansen för detta hos både offer och förövare (Bethke & DeJoy, 1993; Edelen et al., 2009; Hilton et al., 2003; Robertsson & Murachver, 2009), så kan en syn på män som tåligare ha långgående effekter på mängden våld i samhället. Att synliggöra och motarbeta uppfattningar som tillåter våld mot män kan därför vara en viktig del av arbetet att minska den totala mängden våld i samhället.

6.0 Referenslista

Archer, J. (2000). Sex differences in aggression between heterosexual partners: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 126(5), 651-680.

Archer, J. (2002). Sex differences in physically aggressive acts between heterosexual partners: A meta-analytic review. *Aggression and Violent Behavior*, 7, 213-351.

Bethke, T. M. & DeJoy, D. M. (1993). An experimental study of factors influencing the acceptability of dating violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 8(1), 36-51.

Black, M. C., Basile, K. C., Breiding, M. J., Smith, S. G., Walters, M. L., Merrick, M. T., Chen, J., & Stevens, M. R. (2011). *The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 Summary Report*. Atlanta, GA: National Center for Injury

Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention.

Borg, E. & Westerlund, J. (2006). *Statistik för beteendevetare*. (2a. Uppl.) Stockholm: Liber.

Bragg, H. L. U.S. Department of Health and Human Services. Office on Child Abuse and Neglect (2003). *Child protection in families experiencing domestic violence*. Hämtad 2013-08-27 från <https://www.childwelfare.gov/pubs/usermanuals/domesticviolence/domesticviolence.pdf>

Brottsförebyggande rådet, (Brå). (2013). *Statistik från rättsväsendet*. Hämtad 2013-06-11 från <http://www.bra.se/bra/brott--statistik/statistik.html#&panel1-1>

Busch, A. L., & Rosenberg M. S., (2004). Comparing women and men arrested for domestic violence: A preliminary report. *Journal of family violence*, 19(1), 49-57.

Canadian Centre for Justice Statistics. (2005). *Family violence in Canada* (Catalogue no. 85-224-XIE). Hämtad 2013-06-12 från <http://www.statcan.gc.ca/pub/85-224-x/85-224-x2010000-eng.pdf>

Cercone, J. J., Beach, S. R. H., & Arias, I. (2005). Gender Symmetry in Dating Intimate Partner Violence: Does Behavior Imply Similar Constructs? *Violence and Victims*, 20(2), 207-218.

Chan, K. L. (2011) Gender differences in self-reports of intimate partner violence: A review. *Aggression and violent behavior*, 16(2), 167-175.

Chang, D. F., Shen, B-J., & Takeuchi, D. T. (2009). Prevalence and demographic correlates of intimate partner violence in Asian Americans. *International Journal of Law & Psychiatry*, 32, 167-175.

Clark, J., & DuMont, J. (2003). Intimate partner violence and health: A critique of Canadian prevalence studies. *Canadian Journal of Public Health*, 94(1), 52-58.

Cohen, J. W. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. (2nd edn). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Coker, A. L., Davis, K. E., Arias, I., Desai, S., Sanderson, M., Brandt, H. M., & Smith, P. H. (2002). Physical and Mental Health Effects of Intimate Partner Violence for Men and Women. *American Journal of preventive Medicine*, 23 (4), 260-68.

Connell, R. W. (2005). *Masculinities*. (2a. Uppl.) California: University of California Press.

Domestic violence against men. (2013). Hämtad 2013-06-11 från <http://www.getdomesticviolencehelp.com/domestic-violence-against-men.html>

Du Plat-Jones, J. (2006). Domestic violence: the role of health professionals. *Nursing standard*, 21(14-16), 44-48.

Dutton, D. G., Corvo, K. N., & Hamel, J. (2009). The gender paradigm in domestic violence research and practice part II: The information website of the American Bar Association. *Aggression and Violent Behavior*, 14, 30-38.

- Eaton, D. K., Davis, K. S., Barrios, L., Brener, N. D., & Noonan, R. K. (2007). Associations of dating violence victimization with lifetime participation, co-occurrence, and early initiation of risk behaviors among U. S. high school students. *Journal of Interpersonal Violence, 22*, 585-602.
- Edelen, M. O., McCaffery, D. F., Marshall, G. N., & Jaycox, L. H. (2009). Measurement of Teen Dating Violence Attitudes: An Item Response Theory Evaluation of Differential Item Functioning According to Gender. *Journal of interpersonal violence, 24*(8), 1243-1263.
- Ejlertsson, G. (2005). *Enkäten i praktiken*. (2a. Uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Feather, N. T. (1996). Domestic violence, gender and perceptions of justice. *Sex Roles, 35*, 507-519.
- Fincham, F. D., Cui, M., Braithwaite, S., & Pasley, K. (2008). Attitudes towards intimate partner violence in dating relationships. *Psychological Assessment, 20*, 260-269.
- Gracia, E. & Herrero, J. (2006). Acceptability of domestic violence against women in the European Union: a multilevel analysis. *Journal of Epidemiological Community Health, 60*, 123-129.
- Harris, R. J. & Cook, C. A. (1994). Attributions about spouse abuse: It matters who the batterers and victims are. *Sex roles 30*(7-8), 553-565.
- Heise, L. & Gracia-Moreno, C. (2002). Chapter 4: Violence by intimate partners. I Krug, E.G, Dahlber, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., & Lozano, R. (Red.), *World report on violence and health* (s. 87-123). World Health Organization (WHO): Geneve.
- Henning, K., Jones, A. R., & Holford, R. (2005) "I didn't do it, but if I did I had a good reason": minimization, denial, and attributions of blame among male and female domestic violence offenders. *Journal of family violence, 20*(3), 131-139.
- Henning, K. & Renauer, B. (2005). Prosecution of women arrested for intimate partner abuse. *Violence and Victims 20*(3), 361-376.
- Hilton, N. Z., Harris, G. T., & Rice, M. E. (2003). Adolescents' perceptions of the seriousness of sexual aggression: Influence of gender, traditional attitudes, and self-reported experience. *Sexual abuse: a journal of research and treatment, 15*(3), 201-214.
- Hines, D. A. & Douglas, E. M. (2009). Women's use of intimate partner violence against men: prevalence, implications, and consequences. *Journal of aggression, maltreatment & trauma, 18*(6), 572-586.
- Kelly L (1999) *Domestic Violence Matters. An evaluation of a development Project. Home office Research Study 193*. The Stationery Office, London.
- Khalifeh, H., Hargreaves, J., Howard, L. M., & Birdthistle, I. (2013). Intimate partner violence and socioeconomic deprivation in England: findings from a national cross-sectional survey. *American journal of public health, 103*(3), 462-472.
- Kropp, P. R., Hart, S. D., & Belfrage, H. (2005). Brief Spousal Assault Form for the

- Evaluation of Risk (B-SAFER): User Manual. Vancouver, BC: Proactive Resolutions Inc.
- Lundgren, E. (1992). Våldets normaliseringsprocess: Två parter – två strategier
Stockholm: Mowys Skrivbyrå.
- Lundgren, E., Heimer, G., Westerstrand, J., & Kalliokoski, A.-M. (2001). *Slagen Dam. Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige - en omfattningsundersökning*. Umeå: Fritzes offentliga publikationer.
- McLeod, M. (1984). Women against men: An examination of domestic violence based on an analysis of official data and national victimization data, *Justice Quarterly*, 1, 171-193.
- Mellenbergh, G. J. (2008). Chapter 9: Surveys. I: H. J. Adèr, & G. J. Mellenbergh (Red.) (with contributions by D.J. Hand), *Advising on Research Methods: A consultant's companion* (s. 183–209). Huizen, Nederländerna: Johannes van Kessel Publishing.
- Morse, B. J. (1995). Beyond the Conflict Tactics Scale: Assessing gender differences in partner violence. *Violence and victims*, 10(4), 251-272.
- Nationalencyklopedin. (2013). *Attityd*. Hämtad 2013-08-27 från <http://www.ne.se/lang/attityd>
- Nationalencyklopedin. (2013). *Uppfattning*. Hämtad 2013-08-27 från <http://www.ne.se/sve/uppfattning>
- Robertson, K. & Murachver, T. (2009). Attitudes and attributions associated with male and female intimate partner violence. *Journal of applied social psychology*, 39(7), 1481-1512.
- Simmons, C. A., Lehmann, P., Cobb, N., & Fowler, C.R. (2006). Personality Profiles of Women and Men Arrested for Domestic Violence. *Journal of Offender Rehabilitation*, 41(4), 63-81.
- Socialstyrelsen. (2013). Hämtad 2013-06-12 från: <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/valdsutovare/definition>
- Sorenson, S. B., & Taylor, C.A. (2005). Female aggression toward male intimate partners: an examination of social norms in a community-based sample. *Psychology of women quarterly*, 29, 78-96.
- Storey, J. E., & Strand, S. (2012). The characteristics and violence risk management of women arrested by the police for intimate partner violence. *European journal of criminology*, 9(6), 636-651.
- Straus, M. A. (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review*, 30, 252-275.
- Swan, S.C. & Snow, D. L. (2002). A typology of women's use of violence in intimate relationships. *Violence against women*, 8(3), 286-319.
- The Penal Code, no (III). (1969). 41 § 1 st
- Thompson, R.S., Bonomi, A.E., Anderson, M., Reid, R.J., Dimer, J.A., Carrell, D.,

Rivara, F. (2006). Intimate partner violence: Prevalence, types, and chronicity in adult women. *American Journal of Preventive Medicine*, 30(6), 447–457.

Tong, R. (2008). *Feminist Thought: A More Comprehensive Introduction*. Boulder: Westview press.

Unicef. (2013). *Attitudes towards wife beating*. Hämtad 2013-06-12 från http://www.childinfo.org/attitudes_data.php

Walker, L. E. (1979). *The Battered Woman*. New York: Harper and Row.

Williams, J. R., Ghandour, R. M., & Kub, J. E. (2008). Female perpetration of violence in heterosexual intimate relationships: adolescence through adulthood. *Trauma Violence Abuse*, 9(4), 227-249.

Winstok, Z. & Straus, M. A. (2011). Gender differences in intended escalatory tendencies among marital partners. *Journal of Interpersonal Violence*, 26(18), 3599-3617.

7.0 Bilagor

7.1 Bilaga 1. Enkäten i manligt och kvinnligt utförande.

Henrik och Eva är båda i 20årsåldern och har varit tillsammans i snart ett år. När de just hade blivit tillsammans ville Eva ha mycket uppmärksamhet av Henrik, och han tyckte om att känna sig behövd och uppskattad. De umgås nästan varje dag, ofta i flera timmar, och Eva ringer varje dag för att prata om allt och inget.

Efter ett tag börjar Henrik tycka att det är mer jobbigt än smickrande, och pratar med Eva om detta. Han säger att han tycker att det börjar bli för mycket och att hon inte måste ringa varje dag. Eva blir väldigt upprörd av detta och senare den kvällen har de hemma hos Henrik sitt första riktigt stora gräl. Eva säger att hon känner sig avvisad och undrar varför Henrik inte längre vill ge henne samma uppmärksamhet längre. Hon blir mer och mer upprörd och kallar till slut Henrik för en jävla idiot och stormar ut ur lägenheten. Strax efteråt ringer Eva upp Henrik och svär åt honom igen, att han kan dra åt helvete. Henrik känner sig uppgiven och ledsen och gör inget försök att ringa upp igen.

På kvällen dagen efter ringer Eva på hemma hos Henrik. Hon har hyrt film, köpt dricka och chips och ser väldigt ledsen ut. Hon ber om förlåtelse minst hundra gånger och vet inte varför hon blev så arg och sa så elaka saker. Den kvällen stannar de inne och har en underbar myskväll och är det perfekta paret igen.

Veckorna går och de fortsätter att vara varandra väldigt nära. Eva ringer fortfarande lite oftare än Henriks kompisars flickvänner, men det stör honom inte lika mycket längre. Däremot så har Eva visat sig kunna bli väldigt arg ibland när de har varit på fest eller på krogen. Hon kan verka lättirriterad och blir ibland otrevlig mot Henrik när de ska gå hem. Henrik tycker att det är lite jobbigt men inte att det gör så mycket, vissa blir ju lite arga när de dricker. Det är ju inte så att hon slåss, tänker han.

En fredag har Henrik planerat att gå ut med ett gäng av sina kompisar. Eva ska i sin tur gå

ut med några av sina vänner. Av en slump hamnar de på samma uteställe, men träffar inte på varandra. En av personerna som Henrik har sällskap med är hans tjejkompis Sara. Ett litet tag senare dansar Henrik och Sara med varandra. Då upptäcker Eva att han är där och när hon ser vad han gör blir hon förbannad, springer fram till Henrik och skäller ut honom. Hon beskyller honom för att gå bakom ryggen på henne och vara otrogen. Henrik försvarar sig med att Sara bara är hans kompis och att de bara dansar för att det är kul. Eva svär åt Henrik säger att han är dum i huvudet och ett jävla svin. Hon stormar ut från stället och lämnar kvar Henrik.

När Eva vill komma hem till Henrik dagen efter och säga förlåt verkar hon ha lugnat sig, men blir snabbt arg igen och börjar fråga ut honom om vad som hände med Sara och om han är kär i henne. När Henrik nekar ännu en gång leder det till ett våldsamt gräl som slutar med att Eva kastar kuddar och kläder på Henrik och skriker åt honom. Henrik säger ifrån och tycker att Eva måste sluta vara så misstänksam, att hon hittar på saker. Eva blir vansinnig och anklagar Henrik för att vara otrogen med Sara och börjar svära åt honom. Henrik tittar på Eva och utbrister ”Du är ju fan inte klok!”. Då ger Eva honom en hård örfil. Henrik blir förskräckt, skriker åt Eva ”Vad i helvete gör du?!”. Eva svarar med att gorma ”Vad gör JAG!/? Du borde ha fan så mycket mer än det där!”

För första gången blir Henrik rädd för Eva och stänger in sig på toaletten. Utanför börjar Eva lugna ner sig och ber snart gråtande och snyftande om förlåtelse och att han skall komma ut. Hon säger att hon ångrar sig och att allt ska bli bra.

Jag är Man Kvinna

Jag är _____ år gammal

Jag studerar _____ (program/utbildning/kurs)

Nedan följer några påståenden om berättelsen som du just har läst. Markera för varje fråga hur mycket du instämmer (Till viss del eller helt), tar avstånd (visst avstånd eller helt avstånd), eller om du är neutral i frågan, alternativt om du inte har en åsikt. Var god markera endast ett alternativ per fråga.

Fråga	Tar helt avstånd	Tar visst avstånd	Neutral i frågan	Instämmer till viss del	Instämmer helt	Har ingen åsikt
1. Att hon ringer varje dag är ett tecken på kärlek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Att hon blir upprörd av att se honom dansa med någon annan är ett tecken på kärlek	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Hon har rätt att vara arg för att han dansade med någon annan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Hennes reaktion att hon slår honom är förståelig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Det som hände är fysisk misshandel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Det som hände är psykisk misshandel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner skriker på en	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner svär åt en	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att bli kallad elaka saker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att man kan bli slagen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Jag hade reagerat på hennes beteende innan örfilen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Det finns tillfällen då det är okej att ge sin kille en örfil	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Det som hon sa var inte ett riktigt hot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Det är inte ett riktigt hot om man inte menar det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Det är inte våld att kasta saker på sin partner om man är riktigt arg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. Hon gjorde rätt som gav	☐	☐	☐	☐	☐	☐

honom en örfil

17. Han får skylla sig själv för att han blev slagen efter vad han gjorde

18. Det som hände hade varit värre om hon inte hade bett om förlåtelse efteråt

19. Vad bör han göra nu?

Alex och Elin är båda i 20årsåldern och har varit tillsammans i snart ett år. När de just hade blivit tillsammans blev Elin ofta utbjuden och uppvaktad av Alex, och hon tyckte om att ofta få bekräftelse och uppmärksamhet. De umgås nästan varje dag, ofta i flera timmar, och Alex ringer varje dag för att prata om allt och inget.

Efter ett tag börjar Elin tycka att det är mer jobbigt än smickrande, och pratar med Alex om detta. Hon säger att hon tycker att det börjar bli för mycket och att han inte måste ringa varje dag. Alex blir väldigt upprörd av detta och senare den kvällen hemma hos Elin har de sitt första riktigt stora gräl. Alex säger att han känner sig avvisad och undrar varför Elin inte vill ge honom samma uppmärksamhet längre. Han blir mer och mer upprörd och kallar till slut Elin för en jävla idiot och stormar ut ur lägenheten. Strax efteråt ringer Alex upp Elin och svär åt henne igen, att hon kan dra åt helvete. Elin känner sig uppgiven och ledsen efter detta gör inget försök att ringa upp igen.

På kvällen dagen efter ringer Alex på hemma hos Elin. Han har hyrt film, köpt dricka och chips och ser väldigt ledsen ut. Han ber om förlåtelse minst hundra gånger och vet inte varför han blev så arg och sa så elaka saker. Den kvällen stannar de inne och har en underbar myskväll och är det perfekta paret igen.

Veckorna går och de fortsätter att vara varandra väldigt nära. Alex ringer fortfarande lite oftare än Elins kompisars pojkvänner, men det stör henne inte lika mycket längre. Däremot så har Alex visat sig kunna bli väldigt arg ibland när de har varit på fest eller på krogen. Han kan verka lättirriterad och blir ibland otrevlig mot Elin när de ska gå hem. Elin tycker att det är lite jobbigt men inte att det gör så mycket, vissa blir ju lite arga när de dricker. Det är ju inte så att han slåss, tänker hon.

En fredag har Elin planerat att gå ut med ett gäng av sina kompisar. Alex ska i sin tur gå

ut med några av sina vänner. Av en slump hamnar de på samma uteställe, men träffar inte på varandra. En av personerna som Elin har sällskap med är hennes killkompis Christoffer. Ett litet tag senare dansar Elin och Christoffer med varandra. Då upptäcker Alex att hon är där och när han ser vad hon gör blir han förbannad, springer fram till Elin och skäller ut henne. Han beskyller henne för att gå bakom ryggen på honom och vara otrogen. Elin försvarar sig med att Christoffer bara är hans kompis och att de bara dansar för att det är kul. Alex svär åt Elin, säger att hon är dum i huvudet och ett jävla as. Han stormar ut från stället och lämnar kvar Elin.

När Alex vill komma hem till Elin dagen efter och säga förlåt verkar han ha lugnat sig, men blir snabbt arg igen och börjar fråga ut henne om vad som hände med Christoffer och om hon är kär i honom. När Elin nekar ännu en gång leder det till ett våldsamt gräl som slutar med att Alex kastar kuddar och kläder på Elin och skriker åt henne. Elin säger ifrån och tycker att Alex måste sluta vara så misstänksam, att han hittar på saker. Alex blir vansinnig och anklagar Elin för att vara otrogen med Christoffer och börjar svära åt henne. Elin tittar på honom och utbrister ”Du är ju fan inte klok!”. Då ger Alex henne en hård örfil. Elin blir förskräckt, skriker åt Alex ”Vad i helvete gör du?!”. Alex svarar med att gorma ”Vad gör JAG!? Du borde ha fan så mycket mer än det där!”

För första gången blir Elin rädd för Alex och stänger in sig på toaletten. Utanför börjar Alex lugna ner sig och ber snart gråtande och snyftande om förlåtelse och att hon skall komma ut. Han säger att han ångrar sig och att allt ska bli bra.

Jag är Man Kvinna

Jag är _____ år gammal

Jag studerar _____ (program/utbildning/kurs)

Nedan följer några påståenden om berättelsen som du just har läst. Markera för varje fråga hur mycket du instämmer (Till viss del eller helt), tar avstånd (visst avstånd eller helt avstånd), eller om du är neutral i frågan, alternativt om du inte har en åsikt. Var god markera endast ett alternativ per fråga.

Fråga	Tar helt avstånd	Tar visst avstånd	Neutral i frågan	Instämmer till viss del	Instämmer helt	Har ingen åsikt
1. Att han ringer varje dag är ett tecken på kärlek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Att han blir upprörd av att se henne dansa med någon annan är ett tecken på kärlek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Han har rätt att vara arg för	☐	☐	☐	☐	☐	☐

att hon dansade med någon annan

4. Hans reaktion att han slår henne är förståelig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Det som hände är fysisk misshandel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Det som hände är psykisk misshandel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner skriker på en	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att ens partner svär åt en	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att bli kallad elaka saker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Om man betar sig illa i ett förhållande får man tåla att man kan bli slagen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Jag hade reagerat på hans beteende innan örfilen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Det finns tillfällen då det är okej att ge sin tjej en örfil	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Det som han sa var inte ett riktigt hot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Det är inte ett riktigt hot om man inte menar det	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Det är inte våld att kasta saker på sin partner om man är riktigt arg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. Han gjorde rätt som gav henne en örfil	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. Hon får skylla sig själv för att hon blev slagen efter vad hon gjorde

18. Det som hände hade varit värre om han inte hade bett om förlåtelse efteråt

19. Vad bör hon göra nu?

7.2 Bilaga 2. Samtliga namnkombinationer

Manliga gärningsmannens enkät

Erik	Sara	Johan
Henrik	Anna	Gabriel
Alex	Elin	Christoffer
Emil	Emma	Ivar
Fredrik	Eva	Anders

Kvinnliga gärningsmannens enkät

Eva	Henrik	Sara
Sofia	Niklas	Ulrika
Amanda	Fredrik	Elin
Annika	Anders	Lisa
Linda	Anton	Elinor